Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

25 087 Internationaal fiscaal (verdrags)beleid

Nr. 304 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 februari 2023

Naar aanleiding van een toezegging aan de Eerste Kamer[1] zijn de gevolgen van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) van 6 oktober 2020 onderzocht vanuit het oogpunt van rechtsbescherming. Bijgevoegd vindt u de resultaten van dat onderzoek.

In Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen (WIB) zijn, mede ter omzetting van de Richtlijn 2011/16/EU[2], regels gesteld voor uitwisseling van inlichtingen aan andere (lid)staten ten behoeve van de belastingheffing. Als de Belastingdienst de inlichtingen die op verzoek, automatisch of spontaan moeten worden uitgewisseld niet reeds in bezit heeft, wordt – al dan niet op verzoek van de verzoekende staat – een onderzoek ingesteld.

Ik kom tot de conclusie dat belanghebbenden in het kader van een dergelijk onderzoek een doeltreffende voorziening in rechte hebben en de rechtsbescherming in de WIB dus voldoende is gewaarborgd.

In deze brief wil ik specifiek aandacht vestigen op het volgende. Het HvJ EU heeft bij arrest van 25 november 2021[3] – kort gezegd – geoordeeld dat als aan een persoon die inlichtingen bezit een boete is opgelegd vanwege het niet naleven van een inlichtingenbevel, hij over de mogelijkheid moet beschikken binnen de normale termijn alsnog aan het bevel te voldoen, zonder dat hem een sanctie wordt opgelegd. Die termijn gaat lopen nadat de rechtmatigheid van het bevel is vastgesteld. Die jurisprudentie werkt door in onze nationale rechtsorde. Dat betekent dat als op grond van de WIB een boete wordt opgelegd, het bestuursorgaan of de rechter een nieuwe termijn stelt voor het (alsnog) voldoen aan het bevel. Als binnen

[1] Kamerstuk 25 087, P.
[2] Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG (PbEU 2011, L 64).
[3] HvJ EU 25 november 2021, C-437/19, par. 99.

kst-25087-304
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

die termijn aan het bevel wordt voldaan, vervalt de boete. Daarmee wordt bereikt dat een informatiehouder zich niet hoeft bloot te stellen aan een sanctie om toegang tot de rechter te krijgen.

Die doorwerking van jurisprudentie geldt – als vanzelfsprekend – ook voor de in de bijlage genoemde uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS). De ABRvS heeft geoordeeld dat een rechtsingang moet openstaan om op te komen tegen het rechtsoordeel dat de belastingplichtige niet voldoet aan de vereisten voor aanwezigheid van een belastingplichtige in Nederland.[4] Dit voorkomt dat de belastingplichtige ofwel de gegevensverstrekking moet weigeren waardoor het inlichtingenverzoek in een boeteprocedure door een rechter kan worden getoetst, ofwel de gegevens moeten worden verstrekt en de belanghebbende moet afwachten of een buitenlandse autoriteit op basis daarvan een beslissing neemt, terwijl onvoldoende zeker of een buitenlandse rechter in een procedure tegen die beslissing kan en zal toekomen aan een beoordeling van op grond van het Nederlands recht genomen rechtsoordelen.

Voor zowel de informatiehouder, belastingplichtige als derde niet-informatiehouder, staat de weg naar de civiele rechter open. De belastingplichtige heeft daarnaast een rechtsingang in de staat waaraan de inlichtingen zijn verstrekt als die staat aan hem een belastingaanslag oplegt. In de fiscale vakliteratuur klinkt een roep om verdergaande rechtsbescherming voorafgaand aan de inlichtingenuitwisseling. Ik kies ervoor desondanks geen wetswijzigingen voor te stellen. Dat komt doordat in de Europese Richtlijn termijnen zijn vastgelegd waarbinnen inlichtingen moeten worden uitgewisseld, waaraan Nederland zich heeft te houden. De ervaring uit het verleden leert dat het vaak niet mogelijk was binnen de geldende termijnen de gevraagde inlichtingen uit te wisselen als bezwaar werd ingesteld en om een voorlopige voorziening werd verzocht. Het niet in acht nemen van die termijnen kan ertoe leiden dat de Europese Commissie een infractieprocedure start. Ook in niet-EU-situaties zijn termijnen afgesproken waarbinnen inlichtingen moeten worden uitgewisseld. Met de mogelijkheid voor belanghebbenden om naar de civiele rechter te gaan is toegang tot de rechter gewaarborgd en is Nederland nog steeds in staat aan zijn internationale verplichtingen te voldoen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

[4] ABRvS 12 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:453.